

VIRUS ZAPADNOG NILA

OPŠTE INFORMACIJE

P: Šta je Virus Zapadnog Nila?

O: Virus Zapadnog Nila koji potiče od komarca je virus koji izaziva enclofalitis (upalu mozga) ili meningitis (upala obvojnica mozga i kičmene moždine).

P: Kako se prenosi virus Zapadnog Nila?

O: Virus Zapadnog Nila se prenosi na ljude preko ujeda inficiranog komarca. Komarac se inficira kad ujede pticu koja je zaražena virusom. Vi i vaše dijete se ne možete zaraziti virusom preko oboljele osobe. Virus Zapadnog Nila se *ne* prenosi u direktnom kontaktu jedne osobe sa drugom putem dodira, poljupcem ili njegovom inficirane osobe.

P: Šta čini Odjel za zdravlje Sjeverne Dakote po pitanju Virusa Zapadnog Nila?

O: Odjel za zdravlje aktivno promatra Virusa Zapadnog Nila od 1999. godine. Promatranje se fokusira na četiri osnovne grupe: komarce, ptice, konje i ljude. U područjima države u kojima je virus identificiran, odjel će pojačati promatračke aktivnosti uključujući hvatanje i testiranje komaraca. Osim toga biće povećani napori koji će se usmjeriti na zaštitu od ujeda komaraca te o izvještavanju o uginulim pticama. Konačno, odjel će nastaviti da snabdjeva davaoce zdravstvenih usluga sa informacijama o bolesti kod ljudi.

P: Da li su starije osobe rizičnija grupa na djelovanje Virusa Zapadnog Nila?

O: Da. Iako je mogućnost da se neko zarazi sa virusom Zapadnog Nila vrlo mala, najviše slučajeva u Sjedinjenim Američkim Državama je registrovano kod osoba starijih od 50 godina. Ljudi ove starosne dobi a naročito starci, ukoliko se zaraze, su podložniji razvoju opakih bolesti kao što su encefalitis ili meningitis.

P: Odakle potiče virus Zapadnog Nila?

O: Pojava virusa Zapadnog Nila se dogodila u Africi, Egiptu, Izraelu, Aziji, Rumuniji, Rusiji i Francuskoj. Prije 1999. godine međutim, virus Zapadnog Nila nije nikada registrovan ni u Sjevernoj niti u Južnoj Americi. Moguće objašnjenje za njegovo pojavljivanje ovdje bi bilo to da su inficirana ptica ili komarac unešeni u Sjedinjene Američke Države.

P: Da li se virusom Zapadnog Nila može direktno zaraziti od ptica?

O: Trenutno ne postoji dokaz da se virus Zapadnog Nila može direktno prenositi sa ptica na ljude. Međutim, uginule ptice mogu da imaju različite bolesti pa zbog toga sa njima ne treba manipulisati golim rukama.. Treba koristiti rukavice kojima bi uginule ptice pažljivo stavili u duple plastične kese i tek ih onda odnijeli na vanjsko smeće.

P: Da li se osim od komaraca virus Zapadnog Nila može dobiti direktno od drugih insekata ili krpelja?

O: Inficirani komarci su primarni izvori virusa Zapadnog Nila. Ne postoji dokaz da krpelji ili drugi insekti prenose virus Zapadnog Nila.

P: Koji su simptomi virusa Zapadnog Nila?

O: Najveći broj ljudi koji su inficirani virusom Zapadnog Nila nemaju nikakve simptome ili, prije potpunog ozdravljenja, pokazuju blage znake bolesti kao što su povišena temperatura, glavobolja i bolovi u tijelu. Kod nekih ljudi može da se javi blagi osip ili otečene limfne žljezde. Kod nekih pojedinaca naročito starih osoba, virus Zapadnog Nila može da izazove ozbiljnu bolest koja djeluje na moždano tkivo. U vrlo ozbiljnim slučajevima može da izazove stalno oštećenje živaca i da bude smrtonosna. Simptomi encefalitisa (upale mozga) se ogledaju u pojavi jake glavobolje, visoke temperature, ukočenosti vrata, konfuziji, gubitku svijesti (komi) i slabosti mišića a mogu biti smrtonosni.

P: Da li je trudnoća žene pod rizikom ukoliko se zarazi sa virusom Zapadnog Nila?

O: Ne postoji dokumentovani dokaz da su trudnica i njen fetus pod povećanim rizikom zbog infekcije sa virusom Zapadnog Nila.

P: Kako se lijeći encelofalitis Zapadnog Nila?

O: Ne postoji specifična terapija. Kod ozbilnjih slučajeva propisuje se intenzivna podpora terapija t.j. hospitalizacija, intravenozno (IV) davanje tečnosti i hrane, regulisanje vazduha, podpora disanju (ventilator) ukoliko je potrebna, zaštita od sekundarnih zaraza (upale pluća, mokraćnih kanala i t.d.) te dobra bolnička njega.

P: Da li postoji vakcina protiv virusa Zapadnog Nila?

O: Ne postoji vakcina za ljude protiv virusa Zapadnog Nila. Vlasnici konja treba da kontaktiraju svoga veterinara po pitanju vakcine koja postoji za konje.

P: Koliko vremena protekne od ujeda komarca do početka bolesti?

O: Ako vas ujede inficirani komarac to još uvijek ne znači da će se razboljeti. Mnogi ljudi koji su inficirani sa virusom Zapadnog Nila nemaju simptome ili pokazuju samo blagu bolest. Akose bolest ipak pojavi, dogodiće se u toku tri do petnaest dana nakon ujeda inficiranog komarca.

P: Šta treba da radim ako smatram da imam encefalitis Zapadnog Nila?

O: Ako se pokažu znaci encefalitisa kao što su povišena temperatura, slabost mišića i ili konfuzija, potrebno je da odmah zatražite ljekarsku pomoć.

P: Šta mogu da uradim da bih smanjio rizik od infekcije virusom Zapadnog Nila?

O: Od maja mjeseca pa do septembra kada su komarci najaktivniji potrebno je preduzeti sljedeće mjere predostrožnosti:

- *Ako se nalazite napolju od sumraka do zore kada su komarci najaktivniji ili ako se u toku dana nalazite na području gdje ima korova, visoke trave i žbunja, treba obući zaštitnu odjeću kao što su duge pantalone; široke košulje dugih rukava i čarape i razmotriti upotrebu sredstava za odbijanje insekata koja sadrže DEET (Dietiltoluamid).*

Proizvodi sa niskom koncentracijom DEET-a mogu biti pogodni u situacijama u kojima je izlaganje na djelovanje komaraca minimalno. Više koncentracije DEET-a mogu da budu korisne u područjima koja su često napadnuta komarcima ili posebnim vrstama komaraca koje je teško odbiti. Koncentracije do 30 posto DEET-a pokazale su se prihvatljivim i za odrasle osobe i za djecu. *Gdje je pogodno treba razmotriti upotrebu drugih ne hemijskih načina zaštite od ujeda kao što su zaštitna odjeća (kako je gore navedeno), paravani za prozore i vrata te mreže prilikom kampovanja.*

- **Upotrebjavajte DEET prema uputama proizvođača na etiketi.**
- **Čuvajte DEET dalje od domaćaja djece.**
- **Obratite pažnju na djecu kada upotrebjavate sredstva koja sadrže DEET.**
- **Ne koristite DEET direktno u pravcu djece. Prvo ga upotrijebite na vaše ruke pa onda na djecu.**

- Ne upotrebljavajte ga po rukama ili blizu očiju i usta djece.
- Ne dozvolite djeci da sama koriste hemjska sredstva za odbijanje insekata.
- Kada je to praktično trudnica treba da izbjegava da se izlaže na sredstvo za odbijanje insekata kao što općenito treba da izbjegava da se izlaže na hemikalije.
- Operite svu tretiranu kožu i odjeću pomoći sapuna i vode nakon povratka u prostorije.
- Nikada ne upotrijavajte sredstva za odbijanje insekata na posjekotine, rane ili iritiranu kožu.
- U zavisnosti od koncentracije DEET-a u proizvodu njegovo djelovanje može da traje od oko tri do šest sati. Izbjegavajte produženu i prekomjernu upotrebu DEET-a. Štedljivo upotrebljavajte sredstvo za odbijanje insekata za prekrivanje izložene otkrivene kože i odjeće. Ne upotrebljavajte ga za pokrivanje kože ispod odjeće.
- Vitamin B, ultrasonične naprave i tamjan nisu se pokazali djelotvornim protiv ujeda komaraca.

P: Šta ja mogu da učinim oko kuće da bih uticao na smanjenu izloženost na komarce?

O: Komarci polažu jaja u stajaćim ili sporo-tekućim vodama kao što su rijeke i potoci. Korov, visoka trava i šipražje obezbjeđuju stanište za komarce na otvorenom prostoru. Oni mogu da uđu u kuće kroz otvorene prozore ili vrata ili polomljene paravane.

- Provjerite da li prozori ili vrata imaju čvrsto podešene paravane. Popravite ili zamjenite sve paravane koji su istrošeni ili imaju rupe.
- Uklonite sve odbačene auto gume sa vašeg posjeda.
- Uklonite metalne kutije, plastične kontejnere, keramičke posude ili slične kontejnere u kojima se može zadržavati voda.
- Provjerite da li krovni oluci pravilno odvode vodu. Očistite zapušene oluke na proljeće i jesen.
- Očistite i hlorišite bazene za plivanje, vanjske saune i tople kupke. Ispraznite ih i pokrijte ukoliko se ne koriste.
- Ispraznjite vodu iz poklopaca bazena.
- Promjenite vodu u kadama za kupanje ptica svaka tri ili četiri dana.
- Prevrnите plastične bazene i kolica kada su van upotrebe.
- Uklonite svaku stajaću vodu koja se skuplja na vašem posjedu.
- Podsjetite ili pomozite susjedima da i oni eliminišu mesta za razmnožavanje komaraca na svojim posjedima.

P: Ako živim u području gdje ima ptica i komaraca zaraženih sa virusom Zapadnog Nila i ako me ujede komarac da li je vjerovatno da će se razboljeti?

O: Dokazi govore da je mogućnost da se čovjek zarazi i oboli od virusa Zapadnog Nila vrlo mala. Ljudi stariji od 50 godina a posebno starci su ti koji će najvjerojatnije ozbiljno oboljeti ako se zaraze i zbog toga posebno treba da pripaze i da se zaštite od ujeda komaraca.

P: Mene je ujeo komarac. Da li je potrebno uraditi ispitivanje na virus Zapadnog Nila?

O: Ne. Bolesti kao posljedica ujeda komarca još nisu uobičajene. Međutim potrebno je da odmah posjetite ljekara ako se pojave simptomi kao što su povisena temperatura, konfuzija, slabost mišića, ozbiljne glavobolje i ukočenost vrata ili ako vaše oči postanu osjetljive na svjetlo. Pacijenti sa blagim simptomima bi trebalo da se potpuno oporave i nije potrebno nikakvo posebno liječenje ili laboratorijska ispitivanja.

P: Da li treba da obavještavam odjel za zdravlje o uginulim pticama?

O: Ljudi treba da kontaktiraju lokalnu javnu zdravstvenu ustanovu, veterinara ili lokalnog agenta; Odjel za divlje životinje i ribe Sjeverne Dakote; Službu za divljač SAD-a; Službe za divlje životinje USDA; ili Odjel za zdravlje Sjeverne Dakote.

P: Šta znači ako je konj testirao pozitivno na virus Zapadnog Nila?

O: Ako je konj koji skoro nije napuštao okolno područje pokazao pozitivan test na virus Zapadnog Nila onda to znači da su komarci i ptice toga područja zaraženi virusom. Svi prijavljeni slučajevi zaraze kod konja ne znače i slučajeve zaraze kod ljudi.

P: U kakvom su odnosu slučajevi virusa Zapadnog Nila kod konja i ljudi?

O: U najvećem broju slučajeva zaraza kod konja potvrđeni su slučajevi zaraza i kod ljudi. Konji se smatraju "krajnjom tačkom" prenosa virusa Zapadnog Nila. Drugim riječima oni ne mogu prenositi bolest na ljude ili druge životinje i malo je vjerovatno da konji inficiraju komarce.

Za više informacija nazovite Odjel za zdravlje u Sjevernoj Dakoti na tel. 701.328.2378